

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СБА-2023/13/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Баруун-Урт хот

2023 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Нарантуяа

Утас: 70518396 Цахим хаяг: narantuyam@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Г.Даваа

Утас: 70512123 Цахим хаяг: davaag@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Н.Болдбаатар

Утас: 70512127 Цахим хаяг: barchidgunseno @audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	4
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	6
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	15
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	15
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	15
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	15
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	16
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	16
3.5.2 Авлага	17
3.5.3 Бараа материал	17
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө	18
3.5.5 Өр төлбөр	18
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо	19
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	19
3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт	20
3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл	20
3.6.3 Нэмэлт төсөв	21
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	22
4.1 Ерөнхий зүйл	22
4.2 Материаллаг байдал	22
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	22
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	22
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	22
4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд	23
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	23
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	23
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн	23
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	23
5.3 Зөвлөмж	23
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	25

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ОНХСангийн	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ЗДНХ,	Засаг даргын нөөц хөрөнгө

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

22000 Баруун-Урт сум, Сүхбаатар аймаг
Утас: 70518396, Факс 70518396
E-mail: Sukhbaatar@audit.gov.mn

СҮХБААТАР АЙМГИЙН
ЭРДЭНЭЦАГААН СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Г.ЭРДЭНЭЧУЛУУН ТАНАА

2023.03.24 № 169
танай _____ - ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төсвийн тухай хуулийн нэмэлт, өөрчлөлт орсны дагуу үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар, газрын төлбөр, цалин хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөрийн эрхлэлтийн орлогод ногдуулсан ХХОАТ-ыг сумын төсөвт төвлөрүүлдэг болсон байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн шинэчлэлийн хүрээнд Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн бүтцийн өөрчлөлтөөр улсын төсөвт шилжүүлж дээд шатын төсөв захирагч нарт санхүүгийн тайланг нэгтгэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тодруулга толилуулгад тусгаагүй, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй асуудал гараагүй болно.

D:/Bichig hereg/2023/A4 toot

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *Шарантуяа М.НАРАНТУЯА*

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан**

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,178,285,250.09	981,519,510.75
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	520,525,843.19	433,992,497.13
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	520,525,843.19	433,992,497.13
31210	Төгрөг	520,525,843.19	433,992,497.13
31211	Төрийн сангийн харилцах	500,369,911.14	425,107,408.51
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	7,453,847.09	8,885,088.62
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	12,702,084.96	0
33	АВЛАГА	374,285,914.86	428,595,847.23
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	88,969,703.24	43,192,119.24
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	8,823,684.55	8,823,684.55
33500	Бусад авлага	21,798,877.07	154,167,615.29
33510	Байгууллагаас авах авлага	21,798,877.07	7,632,015.29
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	0	146,535,600.00
33600	Зээлийн авлага	254,693,650.00	222,412,428.15
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	254,693,650.00	222,412,428.15
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	254,693,650.00	222,412,428.15
34	УРЬДЧИЛГАА	0	300,000.00
34710	Урьдчилгаа тооцоо	0	300,000.00
34713	Цалингийн урьдчилгаа	0	300,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	283,473,492.04	118,631,166.39
35100	Түүхий эд материал	32,647,947.86	24,482,461.39
35110	Тусгай зориулалттай материал	23,689,260.24	0
35130	Эм боох материал	8,958,687.62	24,482,461.39
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	6,900,000.00	6,300,000.00
35400	Хангамжийн материал	190,900,544.18	71,963,705.00
35410	Бичиг хэргийн материал	2,701,505.00	71,000.00
35420	Аж ахуйн материал	167,129,520.18	55,995,495.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,072,100.00	15,721,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,766,828.00	176,210.00
35450	Барилгын засварын материал	99,200.00	0
35460	Хүнсний материал	1,833,090.00	0
35470	Бусад хангамжийн материал	15,298,301.00	0
35600	Мал амьтад	53,025,000.00	15,885,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,264,667,936.78	2,102,023,365.26
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,264,667,936.78	2,102,023,365.26
39200	Биет хөрөнгө	4,213,347,936.78	2,091,545,365.26
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,720,612,973.88	1,538,437,642.93
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-533,227,942.14	-312,476,383.94
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	528,111,925.00	334,379,600.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-272,078,380.74	-236,070,600.12
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	764,822,442.32	356,330,038.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-531,616,588.82	-199,411,153.54
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	363,576,713.26	63,983,190.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-260,140,367.35	-37,178,637.90
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	39,467,777.58	39,467,777.58
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-7,893,555.60	-11,840,333.40
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	47,375,665.00	0
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	447,038,814.00	635,433,330.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-112,752,662.60	-79,509,104.35
39217	Ном	20,051,122.99	0
39300	Биет бус хөрөнгө	51,320,000.00	10,478,000.00
39301	Програм хангамж	3,085,000.00	1,390,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,095,000.00	-400,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	50,330,000.00	9,488,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	5,442,953,186.87	3,083,542,876.01
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	124,104,251.97	296,191,385.08
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	124,104,251.97	296,191,385.08
41300	Өглөг	60,810,906.66	235,080,568.92
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,986,062.00	1,933,258.00
41360	Бусад өглөг	58,824,844.66	233,147,310.92
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	55,868,238.95	226,869,985.48

41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,110,074.00	1,135,074.00
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	1,171,931.71	5,142,251.44
41366	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	674,600.00	0
41400	Урьдчилж орсон орлого	63,293,345.31	61,110,816.16
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	63,293,345.31	61,110,816.16
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	5,318,848,934.90	2,787,351,490.93
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,318,848,934.90	2,787,351,490.93
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	2,641,326,418.71	276,520,887.82
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	2,641,326,418.71	276,520,887.82
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	978,709,811.37	2,105,371,318.53
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	897,283,201.99	4,573,223,732.44
51220	Тайлант үеийн үр дүн	81,426,609.38	-2,467,852,413.91
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,698,812,704.82	405,459,284.58
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	5,442,953,186.87	3,083,542,876.01

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	6,742,093,210.27	4,088,608,607.64
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	444,979,359.89	852,826,437.88
110	Орлогын албан татвар	81,559,026.49	594,655,656.57
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	81,559,026.49	594,655,656.57
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.00	514,972,810.86
110002	Үйл ажиллагааны орлого	15,139,005.70	22,824,370.83
110003	Хөрөнгийн орлого	53,389,793.19	44,786,695.88
110008	Шууд бус орлого	13,030,227.60	12,071,779.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	227,497,800.00	163,179,595.31
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,765,000.00	21,508,395.31
113002	Бууны албан татвар	2,854,000.00	2,682,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	221,878,800.00	138,989,200.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	135,922,533.40	94,991,186.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	5,586,490.00	4,994,000.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,744,100.00	4,209,500.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,842,390.00	784,500.00
1181	Газрын төлбөр	18,707,130.40	33,422,291.00
118101	Газрын төлбөр	18,707,130.40	33,422,291.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	54,836,000.00	56,574,895.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	7,778,892.00	12,500,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	47,057,108.00	44,074,895.00
1183	Бусад татвар	56,792,913.00	0.00
118301	Бусад татвар	56,792,913.00	0.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	891,229,917.90	1,648,027,011.06
120	Нийтлэг татварын бус орлого	891,229,917.90	1,648,027,011.06
120003	Торгуулийн орлого	34,256,500.00	22,835,419.52
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	110,451,760.00	956,679,217.50
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,138,000.00	0.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	100,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	104,376,260.00	956,579,217.50
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	937,500.00	0.00
120009	Бусад орлого	0.00	10,000,000.00
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	591,149,302.76	658,512,374.04
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	57,264,843.05	0.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	98,107,512.09	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	5,405,883,932.48	1,587,755,158.70
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,105,204,400.00	1,133,026,450.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,559,706,200.00	0.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	545,498,200.00	1,133,026,450.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	308,315,255.50	55,894,964.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5,362,000.00	15,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	39,212,260.00	2,300,000.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	52,736,960.50	13,064,800.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	211,004,035.00	25,530,164.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,895,055,726.98	398,833,744.70
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,337,442,800.00	374,354,244.70
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	50,067,626.98	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	507,545,300.00	24,479,500.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	97,308,550.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	97,308,550.00	0.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	6,091,345,129.29	2,096,642,530.56
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	6,091,345,129.29	2,096,642,530.56
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,662,022,556.56	2,070,367,579.34
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,582,746,382.13	561,249,540.50
210101	Үндсэн цалин	1,983,663,179.98	442,275,552.89
210102	Нэмэгдэл	407,637,478.00	83,178,269.96
210104	Урамшуулал	152,771,557.15	18,086,387.65
210105	Гэрээт ажлын хөлс	38,674,167.00	17,709,330.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	331,661,109.47	71,771,785.98
210201	Тэтгэврийн даатгал	236,739,949.22	49,453,664.23
210202	Тэтгэмжийн даатгал	23,629,236.59	5,350,980.60
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	20,038,692.27	5,448,313.87
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,656,598.54	1,051,200.54
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	46,596,632.85	10,467,626.74
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	328,391,114.17	405,641,423.22
210301	Гэрэл, цахилгаан	42,276,138.71	60,517,310.11
210302	Түлш, халаалт	275,567,325.46	334,853,913.11
210303	Цэвэр, бохир ус	10,547,650.00	10,270,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	173,618,157.67	124,828,415.50
210401	Бичиг хэрэг	12,937,225.00	7,946,770.00
210402	Тээвэр, шатахуун	80,299,718.00	68,854,272.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,581,921.00	5,188,221.00
210404	Ном, хэвлэл	1,807,600.00	1,145,820.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	447,650.00	496,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,393,023.00	998,700.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	7,341,016.67	16,423,800.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	44,810,004.00	23,774,332.50
2105	Нормативт зардал	179,283,904.00	1,907,570.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	79,707,885.00	0.00
210502	Хоол, хүнс	92,823,619.00	361,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,752,400.00	1,546,070.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	48,502,447.76	117,042,570.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	20,462,380.00	65,141,700.00
210602	Тавилга	980,000.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100,000.00	196,100.00
210604	Урсгал засвар	26,960,067.76	51,704,770.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,642,000.00	13,742,600.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,642,000.00	13,742,600.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	515,951,714.66	439,696,891.95
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	139,290,880.00	81,252,933.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	1,568,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	342,750.00	258,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	411,600.00	950,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	11,795,500.00
210807	Газрын төлбөр	160,000.00	160,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	73,500.00	76,950.00
210810	Борлуулалт, маркетингийн зардал /ТӨҮГ/	1,375,200.00	2,567,758.00

210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	341,369,017.34	321,685,243.55
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	890,000.00	1,375,397.84
210814	Орлогын татварын зардал /ТӨҮГ/	31,950,767.32	18,006,509.56
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	494,225,726.70	334,486,782.19
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	161,837,092.59	165,363,204.24
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	15,698,550.00	14,973,920.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	316,690,084.11	154,149,657.95
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,429,322,572.73	26,274,951.22
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	174,271,378.00	17,293,200.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	0.00	576,100.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	6,913,100.00	6,337,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	36,205,948.00	5,830,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	84,977,330.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	46,175,000.00	4,550,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,930.00	0.00
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,930.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,188,183,337.64	8,981,751.22
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,137,762,900.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	50,120,437.64	8,881,751.22
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	300,000.00	100,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	66,865,927.09	0.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	66,865,927.09	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	650,748,080.98	1,991,966,077.08
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	569,321,471.60	4,459,818,490.99
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	40,839,382.60	0.00
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	528,482,089.00	4,254,696,607.57
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0.00	205,121,883.42
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	81,426,609.38	-2,467,852,413.91

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,641,326,418.71	1,698,812,704.82	897,283,201.99	5,237,422,325.52
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,641,326,418.71	1,698,812,704.82	897,283,201.99	5,237,422,325.52
4	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	81,426,609.38	81,426,609.38
5	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,641,326,418.71	1,698,812,704.82	978,709,811.37	5,318,848,934.90
6	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,641,326,418.71	1,698,812,704.82	978,709,811.37	5,318,848,934.90
7	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-2,364,805,530.89	-1,293,353,420.24	3,594,513,921.07	-63,645,030.06
8	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	276,520,887.82	405,459,284.58	4,573,223,732.44	5,255,203,904.84
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-2,467,852,413.91	-
10	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	276,520,887.82	405,459,284.58	2,105,371,318.53	2,787,351,490.93

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	6,536,587,949.37	3,190,611,415.23
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	444,979,359.89	852,826,437.88
110	Орлогын албан татвар	81,559,026.49	594,655,656.57
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	81,559,026.49	594,655,656.57
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.00	514,972,810.86
110002	Үйл ажиллагааны орлого	15,139,005.70	22,824,370.83
110003	Хөрөнгийн орлого	53,389,793.19	44,786,695.88
110008	Шууд бус орлого	13,030,227.60	12,071,779.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	227,497,800.00	163,179,595.31
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,765,000.00	21,508,395.31
113002	Бууны албан татвар	2,854,000.00	2,682,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	221,878,800.00	138,989,200.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	135,922,533.40	94,991,186.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	62,379,403.00	4,994,000.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,744,100.00	4,209,500.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,842,390.00	784,500.00
118011	Бусад татвар	56,792,913.00	0.00
1181	Газрын төлбөр	18,707,130.40	33,422,291.00
118101	Газрын төлбөр	18,707,130.40	33,422,291.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	54,836,000.00	56,574,895.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	7,778,892.00	12,500,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	47,057,108.00	44,074,895.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	707,156,328.76	723,729,015.41
120	Нийтлэг татварын бус орлого	707,156,328.76	723,729,015.41
120003	Торгуулийн орлого	34,256,500.00	22,835,419.52
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	81,750,526.00	32,381,221.85
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	81,750,526.00	32,281,221.85
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	100,000.00
120009	Бусад орлого	0.00	10,000,000.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	591,149,302.76	636,512,374.04
120017	Татаас, санхүүжилтийн орлого /ТӨҮГ/	0.00	22,000,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	5,384,452,260.72	1,614,055,961.94
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,105,204,400.00	1,133,026,450.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,559,706,200.00	0.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	545,498,200.00	1,133,026,450.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	322,951,680.50	82,195,767.24
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5,662,000.00	15,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	55,748,685.00	28,600,803.24
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	52,736,960.50	13,064,800.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	208,804,035.00	25,530,164.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,895,055,726.98	398,833,744.70
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,337,442,800.00	374,354,244.70
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	50,067,626.98	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	507,545,300.00	24,479,500.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	26,600,803.24	0.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,600,803.24	0.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	34,639,650.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	34,639,650.00	0.00
II	НИИТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	5,808,928,362.14	1,963,747,952.29
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,808,928,362.14	1,963,747,952.29
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,357,636,616.17	1,918,874,098.30
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,608,357,088.17	574,670,700.50
210101	Үндсэн цалин	2,000,291,820.02	442,338,356.89

210102	Нэмэгдэл	435,225,097.00	83,178,269.96
210104	Урамшуулал	152,771,557.15	18,086,387.65
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,070,258.00	17,709,330.00
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	9,998,356.00	13,358,356.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	341,385,126.43	73,441,580.48
210201	Тэтгэврийн даатгал	245,192,965.18	49,453,664.23
210202	Тэтгэмжийн даатгал	23,594,896.59	5,350,980.60
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	20,038,692.27	5,448,313.87
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,656,598.54	1,051,200.54
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	46,596,632.85	10,467,626.74
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	1,305,341.00	1,669,794.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	328,551,397.46	414,937,823.22
210301	Гэрэл, цахилгаан	42,276,138.71	60,517,310.11
210302	Түлш, халаалт	268,680,308.75	334,853,913.11
210303	Цэвэр, бохир ус	10,189,650.00	10,270,200.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	7,405,300.00	9,296,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	458,238,907.01	444,935,849.82
210401	Бичиг хэрэг	12,895,475.00	7,946,770.00
210402	Тээвэр, шатахуун	80,649,718.00	73,994,272.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,581,921.00	5,188,221.00
210404	Ном, хэвлэл	1,807,600.00	1,145,820.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	370,800.00	496,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,531,650.00	1,298,700.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө /ТӨҮГ/	21,082,080.00	39,486,700.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	314,319,663.01	315,378,866.82
2105	Нормативт зардал	187,507,156.00	1,907,570.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	80,007,885.00	0.00
210502	Хоол, хүнс	98,210,871.00	361,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,288,400.00	1,546,070.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	34,450,857.76	77,770,870.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,026,800.00	25,870,000.00
210602	Тавилга	1,035,000.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100,000.00	196,100.00
210604	Урсгал засвар	27,289,057.76	51,704,770.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,642,000.00	13,742,600.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,642,000.00	13,742,600.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	204,902,905.75	127,464,980.04
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	152,498,520.00	83,820,691.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	1,568,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	342,750.00	258,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	411,600.00	950,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	12,495,500.00
210807	Газрын төлбөр	160,000.00	160,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	73,500.00	76,950.00
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	41,516,135.75	24,467,942.56
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	9,812,400.00	3,667,296.48
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	186,601,177.59	190,002,124.24
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	172,822,627.59	173,108,204.24
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,778,550.00	16,893,920.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,451,291,745.97	44,873,853.99
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	169,939,748.00	17,293,200.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	0.00	576,100.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	6,913,100.00	6,337,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	36,205,948.00	5,830,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	80,745,700.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	46,075,000.00	4,550,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,930.00	0.00
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,930.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,214,484,140.88	8,881,751.22

213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,137,762,900.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	50,120,437.64	8,881,751.22
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,600,803.24	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	66,865,927.09	18,698,902.77
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	66,865,927.09	0.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0.00	18,698,902.77
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	727,659,587.23	1,226,863,462.94
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	562,336,689.00	1,313,396,809.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	562,336,689.00	1,313,396,809.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	562,336,689.00	1,313,396,809.00
220001	Барилга байгууламж	0.00	622,588,683.00
221001	Их засвар	0.00	55,487,108.00
222001	Тоног төхөөрөмж	0.00	94,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	528,482,089.00	509,126,018.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	33,854,600.00	32,195,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-562,336,689.00	-1,313,396,809.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-30,000,000.00	0.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	30,000,000.00	0.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	30,000,000.00	0.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	135,322,898.23	-86,533,346.06
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	385,202,944.96	520,525,843.19
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	520,525,843.19	433,992,497.13

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,309,508,900.00	2,526,978,523.55
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,301,459,300.00	1,245,776,714.55
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,283,795,900.00	1,228,483,514.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	469,392,700.00	449,183,826.87
210101	Үндсэн цалин	387,551,700.00	355,722,831.49
210102	Нэмэгдэл	36,839,400.00	60,383,106.73
210104	Урамшуулал	17,785,200.00	15,368,558.65
210105	Гэрээт ажлын хөлс	27,216,400.00	17,709,330.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	64,529,000.00	56,705,721.27
210201	Тэтгэврийн даатгал	45,165,500.00	39,717,091.81
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,851,900.00	4,326,078.24
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,883,800.00	3,398,509.14
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	965,700.00	846,220.07
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,662,100.00	8,417,822.01
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	346,098,700.00	333,604,753.41
210301	Гэрэл, цахилгаан	32,300,000.00	34,355,640.30
210302	Түлш, халаалт	301,620,200.00	288,978,913.11
210303	Цэвэр, бохир ус	12,178,500.00	10,270,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	56,460,600.00	53,345,099.00
210401	Бичиг хэрэг	7,600,000.00	7,623,470.00
210402	Тээвэр, шатахуун	37,976,600.00	37,970,150.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,924,000.00	4,810,459.00
210404	Ном, хэвлэл	1,160,000.00	1,145,820.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	500,000.00	496,500.00

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,300,000.00	1,298,700.00
2105	Нормативт зардал	1,000,000.00	555,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,000,000.00	555,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	102,765,000.00	98,910,870.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	48,350,000.00	48,350,000.00
210602	Тавилга	3,000,000.00	3,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	415,000.00	196,100.00
210604	Урсгал засвар	51,000,000.00	47,364,770.00
2107	Томилолт, зочны зардал	12,100,000.00	11,808,600.00
210702	Дотоод албан томилолт	12,100,000.00	11,808,600.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	88,049,800.00	82,942,675.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	71,883,800.00	69,078,575.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	765,000.00	258,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	950,000.00	950,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	110,000.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	14,181,000.00	12,495,500.00
210807	Газрын төлбөр	160,000.00	160,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	143,400,100.00	141,426,969.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	126,420,000.00	124,533,049.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,980,100.00	16,893,920.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17,663,400.00	17,293,200.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,663,400.00	17,293,200.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	0.00	576,100.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	6,913,400.00	6,337,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	6,000,000.00	5,830,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,750,000.00	4,550,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,828,252,400.00	1,281,201,809.00
220001	Барилга байгууламж	1,251,719,400.00	622,588,683.00
221001	Их засвар	99,043,000.00	55,487,108.00
222001	Тоног төхөөрөмж	234,490,000.00	94,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	243,000,000.00	509,126,018.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	179,797,200.00	0.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	179,797,200.00	0.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,309,508,900.00	2,506,684,386.40
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,170,209,200.00	1,133,026,450.00
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,170,209,200.00	1,133,026,450.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,585,551,500.00	1,341,276,714.55
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,585,551,500.00	1,341,276,714.55
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	553,748,200.00	32,381,221.85
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	93,599,500.00	32,281,221.85
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	100,000.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	460,148,700.00	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	400,280,009.90
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	373,989,054.94
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	165.00	129.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	5.00	5.00
610001	Төсвийн байгууллага	5.00	5.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	80.00	62.00
620001	Удирдах ажилтан	12.00	12.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	7.00	7.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	56.00	38.00
620004	Гэрээт ажилтан	5.00	5.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	310,249,600.00	94,897,852.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	310,249,600.00	94,897,852.20
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	241,746,860.00	38,903,648.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	103,589,950.00	
210101	Үндсэн цалин	103,589,950.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	16,185,350.00	
210201	Тэтгэврийн даатгал	16,185,350.00	
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,535,000.00	
210401	Бичиг хэрэг	1,535,000.00	
2105	Нормативт зардал	56,392,930.00	
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	50,489,350.00	
210502	Хоол, хүнс	5,903,580.00	
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	300,000.00	
210604	Урсгал засвар	300,000.00	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,302,970.00	14,092,296.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	22,302,970.00	14,092,296.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,440,660.00	24,811,352.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,440,660.00	24,811,352.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	68,502,730.00	55,994,204.20
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	41,900,000.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	41,900,000.00	
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,602,730.00	55,994,204.20
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		12,702,084.96
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,602,730.00	43,292,119.24
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	322,951,680.00	82,195,767.24
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	322,951,680.00	82,195,767.24
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	4,662,000.00	15,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	47,748,690.00	28,600,803.24
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	243,578,760.00	13,064,800.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	26,962,240.00	25,530,164.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	12,702,080.00	-12,702,084.96
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		12,702,084.96
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	12,702,080.00	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг дарга нь “Бид төрийн албыг мэргэшсэн боловсон хүчин тэдний өөдрөг хүсэл тэмүүлэл дээр тулгуурлан монгол улсынхаа хөгжил дэвшилд манлайлан оролцож Төрийн захиргааны байгууллагын стандарт манлайллыг хангаж, судалгаанд суурилсан үр дүнд чиглэсэн шуурхай, хүртээмжтэй үйлчилгээг иргэдэд хүргэх” эрхэм зорилгын хүрээнд сумын нийгэм эдийн засгийн чадавхыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн оновчтой бодлого, нийгмийн салбарын хөгжлийг ахиулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилго, үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3,083.5 сая төгрөгөөр буюу 56.6 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	520.5	434.0	-86.5
Авлага	374.3	428.9	54.6
Бараа материал	283.5	118.6	-164.9
Үндсэн хөрөнгө	4,264.7	2,102.0	-2,162.7
Нийт хөрөнгө	5,443.0	3,083.5	-2,359.5

Өр төлбөр	124.1	296.2	172.1
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	5,318.9	2,787.3	-2,531.6
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	5,443.0	3,083.5	-2,359.5

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл өсөж, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл буурсан байна. Үүнд:

- Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл өмнөх оноос 86.5 сая төгрөгөөр буурсан нь орон нутгийн ерөнхий орлогод татварын орлого тасарсан, орон нутгийн хөгжлийн сангаас төсөл арга хэмжээг санхүүжүүлсэн нь нөлөөлсөн байна.
- Авлагын дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 54.6 сая төгрөгөөр өссөн нь Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн бараа материал бүтцийн өөрчлөлтөөр улсын төсөвт шилжүүлсэн, мөн хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын үлдэгдэл 32.3 сая төгрөгөөр буурч, малын тоо толгойн албан татвар 146.5 сая төгрөгийг авлагаар тусгасан нь нөлөөлсөн байна.
- Бараа материал, үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл буурахад Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн үндсэн хөрөнгийг бүтцийн өөрчлөлтөөр улсын төсөвт шилжүүлж, дээд шатын төсөв захирагчид санхүүгийн тайланг нэгтгүүлсэн нь нөлөөлсөн байна.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 434.0 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 86.5 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	520.5	434.0	-86.5
Төгрөг	520.5	434.0	-86.5
Төрийн сангийн харилцах	500.4	425.1	-75.3
Арилжааны банк дахь харилцах	7.4	8.9	1.5
Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	12.7	-	-12.7
Дүн	520.5	434.0	-86.5

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 425.1 сая төгрөг төрийн сангийн харилцах дансанд, 8.9 сая төгрөг байгууллагын арилжааны банкны харилцах дансанд байршиж байна.

Төрийн сангийн харилцах дансны үлдэгдлийн 118.5 сая төгрөг буюу 27.8 хувийг хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт, хүүгийн орлого, 255.5 сая төгрөг буюу 60.1 хувийг ОНХС-ийн төсөл арга хэмжээний санхүүжилт, 51.1 сая төгрөг буюу 12.1 хувь төрийн сангийн харилцахын оны эхний зарцуулагдаагүй үлдэгдэл тус тус эзэлж байна.

Аудитын илрүүлэлт

- Сахилгын шийтгэлтэй ажилтанд үр дүнгийн урамшуулал 163.8 мянган төгрөгийг олгосон. /Чоногол хөгжил ОНӨААТҮГ/
- Төлбөр тооцооны баримтад 32.3 сая төгрөгийн баримт илүү, дутуу бүртгэсэн байна./ЗДТГ/
- Нийтийн эзэмшлийн талбайн тохижилт, сур харвааны талбайн тохижилтын ажлуудтай холбоотой 8 төсөл арга хэмжээг 20.0 сая төгрөгөөс хэтрээгүй гэх үндэслэлээр 150.0 сая төгрөгийн шууд гэрээ байгуулан, жижиглэн хувааж тендер зарлаагүй./ОНХС/
- Бэлчээрийн усан хангамж сайжруулах хөдөөгийн 2 багт худаг гаргах ажлын захиалагчийн хяналт, зохиогчийн хяналт, магадлашгүй ажил хийгдээгүй байхад гүйцэтгэгч компанид 1.5 сая төгрөг санхүүжилт илүү олгогдсон./ОНХС/
- Баяр наадмын талбай шинээр барих ажлын захиалагчийн хяналт хийгдээгүй байхад гүйцэтгэгч компанид 4.8 сая төгрөгийн санхүүжилт илүү олгосон./ОНХС/

- Гудамж талбайд гэрэлтүүлэг хийх ажил, Үндэсний бөхийн хэрэгсэл, Сумын төвийн замын тэмдэг тэмдэглэлээ хийх, Сурын талбайн дотор тохижуулалт, хэрэгсэл зэрэг ажлуудад санхүүжилт 100 хувь гарсан боловч 37.5 сая төгрөгийн ажил дутуу хийгдсэн, гэрээний хугацаанд хүлээн аваагүй./ОНХС/
- Магадлалаар баталгаажсан зураг төсөлгүй 173.7 сая төгрөгийн төсөл, арга хэмжээг ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан.
- ОНХС-ийн хөрөнгөөр иргэдийн саналгүй 330.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 21 төсөл арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлсэн./ОНХС/

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 428.8 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 54.5 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
			Өсөлт (+), Бууралт (-)	
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	89.0	43.2	-45.8	
Зээлийн хүүгийн авлага	8.8	8.8	-	
Байгууллагаас авах авлага	21.8	7.6	-14.2	
Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	146.5	146.5	
Зээлийн авлага	254.7	222.4	-32.3	
Урьдчилгаа	-	0.3	0.3	
Дүн	374.3	428.8	54.5	

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгосон зээл, зээлийн хүүгийн авлага 231.2 сая төгрөг, малын тоо, толгойн албан татвар 146.5 сая төгрөг байна.

Аудитын илрүүлэлт

- Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг тайланд илүү тайлагнаж 304.8 мянган төгрөгийг зардалд илэрхийлсэн. /Чоногол хөгжил ОНӨААТҮГ/
- Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл авсан иргэд 105.4 зээлийн үндсэн төлөлт, хүүгийн төлбөрийг гэрээнд заасан хугацаанд төлж, барагдуулаагүй. /ХХС/
- Зээлийн барьцааны гэрээг /үл хөдлөх хөрөнгө барьцаалсан тохиолдолд/ хуульд заасны дагуу улсын бүртгэлд бүртгүүлж, баталгаажуулаагүй. /ХХС/

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 118.6 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 189.8 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 5. Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
			Өсөлт (+), Бууралт (-)	
Түүхий эд материал	32.6	24.4	-8.2	
Тусгай зориулалттай материал	23.7	-	-23.7	
Эм боох материал	8.9	24.4	15.5	
Бэлэн бүтээгдэхүүн	6.9	6.3	-0.6	
Хангамжийн материал	190.9	72.0	-118.9	
Бичиг хэргийн материал	2.7	0.1	-2.6	
Аж ахуйн материал	167.1	56.0	-111.1	
Сэлбэг хэрэгсэл	2.1	15.7	13.6	
Түлш, шатах тослох материал	1.8	0.2	-1.6	
Барилгын засварын материал	0.1	-	-0.1	
Хүнсний материал	1.8	-	-1.8	
Бусад хангамжийн материал	15.3	-	-15.3	
Мал амьтад	53.0	15.9	-37.1	
Дүн	308.4	118.6	-189.8	

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны 118.6 сая төгрөгийн үлдэгдлийн 13.4 хувийг мал амьтад, 60.7 хувийг хангамжийн материал, 20.5 хувийг эм боох материал эзэлж байна. Хангамжийн материалд аж ахуйн материалын үлдэгдэл гол нөлөөлж байна. Аж ахуйн материалын

91.1 хувийг Засаг даргын Тамгын газар, 2.3 хувийг иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал, 6.4 хувийг ОНӨААТҮГ зэрэг байгууллагууд эзэлж байна.

Аудитын илрүүлэлт

- Тээвэр шатахууны 5.7 сая төгрөгийн зарцуулалтыг жолоочийн тооцооны хуудсанд холбогдох арга зүй, стандартын дагуу үнэн зөв хөтөлж, ямар ажлаар хаашаа явсныг тодорхой бичиж толилуулаагүй. /Чоногол хөгжил ОНӨААТҮГ/
- Эдийн засгийн ангиллаар бараа материалын дансанд буруу бүртгэгдсэн 8 ширхэг 35.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө бүртгэлтэй байна. /ЗДТГ/

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 2,112.5 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 2,203.5 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт(+), Бууралт(-)
39200	Биет хөрөнгө	4,213.3	2,091.5	(2,121.8)
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,720.6	1,538.4	(2,182.2)
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(533.2)	(312.5)	220.8
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	528.1	334.4	(193.7)
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(272.1)	(236.1)	36.0
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	764.8	356.3	(408.5)
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(531.6)	(199.4)	332.2
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	363.6	64.0	(299.6)
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(260.1)	(37.2)	223.0
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	39.5	39.5	-
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7.9)	(11.8)	(3.9)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	47.4	-	(47.4)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	447.0	635.4	188.4
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(112.8)	(79.5)	33.2
39217	Ном	20.1	-	(20.1)
39300	Биет бус хөрөнгө	51.3	10.5	(40.8)
39301	Програм хангамж	3.1	1.4	(1.7)
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2.1)	(0.4)	1.7
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	50.3	9.5	(40.8)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	4,316.0	2,112.5	(2,203.5)

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 32.2 сая, бусад 932.8 сая нийт 965.0 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн үндсэн хөрөнгийг бүтцийн өөрчлөлтөөр улсын төсөвт шилжүүлж, дээд шатын төсөв захирагчид нэгтгүүлсэн 3,970.6 сая төгрөг, нийт 2,203.5 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Аудитын илрүүлэлт

- Тооллогын комисс томилсон ч эд хөрөнгө нэг бүрийг үнэн зөв бодитой тооллого хийгээгүй, тооллогын дүнг нягтлан бодогчтой тулгаж, баталгаажуулаагүй зөрчил илэрлээ . /Чоногол хөгжил ОНӨААТҮГ/
- Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг эдийн засгийн өгөөжтэй уялдуулан тогтоогоогүйгээс санхүүгийн тайланд элэгдлээрээ анхны өртгөө бүрэн нөхсөн үлдэх өртөггүй 79 ширхэг хөрөнгө бүртгэлтэй байна. /ЗДТГ/
- Санхүүгийн тайланд үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг анхан шатны баримтаас зөрүүтэй тайлагнасан. /ЗДТГ/

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөр тайлант онд 235.0 сая төгрөг болж, 174.2 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 8. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

/ сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бүүрэлт (-)
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1.9	1.9	-
Байгууллагад төлөх өглөг	55.9	226.9	171.0
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1.1	1.1	-
Татварын өглөг /ТӨҮГ/	1.2	5.1	3.9
Дансны өглөг /ТӨҮГ/	0.7	-	-0.7
Дүн	60.8	235.0	174.2

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Байгууллагад төлөх өглөгийн 216.4 сая төгрөг нь төсөл арга хэмжээний дутуу санхүүжилт, 8.7 сая төгрөг нь Чоногол хөгжил ОНӨААТҮГ, 1.7 сая төгрөг ЗДТГ-ын өр төлбөр байна..

Аудитын илрүүлэлт

- Нийгмийн даатгалын шитгэлийн тайланд цалингийн зардлыг дутуу тайлагнасан. /ЗДТГ/

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 2,787.4 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 2,531.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 9. Засгийн газрын хувь оролцоо

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бүүрэлт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,641.3	276.5	-2,364.8
Өмч /төрийн/	2,641.3	276.5	-2,364.8
Хуримтлагдсан үр дүн	978.7	2,105.4	1,126.7
Өмнөх үеийн үр дүн	897.3	4,573.2	3,675.9
Тайлант үеийн үр дүн	81.4	-2,467.8	-2,386.4
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,698.8	405.5	-1,293.3
Дүн	5,318.8	2,787.4	-2,531.4

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт хөрөнгийн дүн 2,787.4 сая төгрөг болж 2,531.4 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант онд Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн бүтцийн өөрчлөлтөөр улсын төсөвт шилжүүлж, дээд шатын төсөв захирагч нэгтгэл хийгдсэнээс засгийн газрын оруулсан капитал 2,364.8 сая, хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү 1,293.3 сая төгрөгөөр буурч, хуримтлагдсан үр дүн 1,126.7 сая төгрөгөөр нэмэгдэж тайлант үед 2,386.4 сая төгрөгийн үр дүнгүй ажилласан нь нөлөөлсөн байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 5 дугаар сарын 31-ны өдрийн 04 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлого 930.1 сая төгрөг, татварын бус орлого 176.7 сая нийт 689.9 сая төгрөгөөр баталж, гүйцэтгэлээр татварын орлого 487.8 сая, татварын бус орлого 110.2 сая нийт 1,106.8 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, гүйцэтгэл 20.0 хувиар тасарсан байна.

Хүснэгт 10 Орлогын биелэлт

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өссөн /Буурсан/
НИЙТ ОРЛОГО	1,106.8	885.7	-221.2
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	930.1	852.8	-77.3
Хувь хүний орлогын албан татвар	548.0	594.7	46.7

Цалин, хөдөлмөрийн хөлс,шагнал урамшуулал болон түүнтэй адилтгах орлогын албан татвар	450.0	515.0	65.0
Үйл ажиллагааны орлого	25.0	22.8	-2.2
Хөрөнгийн орлого	55.0	44.8	-10.2
Шууд бус орлого	10.0	12.1	2.1
Хөрөнгө борлуулсны орлого	8.0	-	-8.0
Хөрөнгийн албан татвар	286.6	163.2	-123.4
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	21.5	21.5
Бууны албан татвар	2.5	2.7	0.2
Малд ногдуулах албан татвар	284.1	139.0	-145.1
Бусад татвар (төлбөр, хураамж)	95.5	95.0	-0.5
Улсын тэмдэгтийн хураамж	5.0	4.2	-0.8
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5.0	0.8	-4.2
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	25.0	-	-25.0
Ус рашаан, ашигласны төлбөр	7.0	12.5	5.5
Газрын төлбөр	28.5	33.4	4.9
Газрын төлбөр	28.5	33.4	4.9
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	32.0	56.6	24.6
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	7.0	12.5	5.5
Байгалийн ургамалын нөөц ашигласны төлбөр	25.0	44.1	19.1
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	176.7	32.8	-143.9
Хүү, торгуулийн орлого	35.0	22.8	-12.2
Нэр заагдаагүй орлого	141.7	10.0	-131.7

Орон нутгийн татварын болон татварын бус орлого нийт дүнгээрээ төлөвлөснөөс 221.2 сая төгрөгөөр тасарсан байна. Малын тоо толгойн татвар 145.1 сая төгрөг, нэр заагдаагүй татвар 131.7 сая төгрөгөөр тасарсан нь нөлөөлсөн байна. Цалин түүнтэй адилтгах орлого 65.0 сая төгрөгөөр давсан нь Засгийн газрын 2022 оны 192 дугаар тогтоолоор цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт

- Малын тоо толгойн албан татвар 145.1 сая төгрөгийн орлогыг дутуу төвлөрүүлсэн /Засаг дарга/

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 3,041.1 сая төгрөг, нийт зардлыг 3,041.1 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Сумын 2022 оны төсөвт тусгай зориулалтын байгууллагын тогтмол зардал 268.4 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 3,309.5 төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд Засаг даргын хэрэгжүүлэх 7 хөтөлбөрт зориулан 3,309.5 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,301.5 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 1,828.3 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 179.7 сая төгрөгийг хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгох зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 1,341.3 сая, ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлэг 1,133.0 сая, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 32.4 сая нийт 2,506.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,526.9 сая төгрөг буюу 76.3 хувьтай байна.

Хүснэгт 11. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

№	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/сая төгрөгөөр/	
				Зөрүү	Биелэлт
70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага					

1	80101-Үндсэн үйл ажиллагаа	122.1	101.36	20.74	83%
2	80224- Зөвлөл, хороо, комиссын гишүүд	14.58	14.58	0	100%
3	80802-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	1.50	1.48	0.02	99%
4	81102-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	12.40	11.20	1.2	90%
5	82201-Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	16.00	16.00	0	100%
6	82706-Гоц халдварт өвчний голомтыг арилгах	1.70	0	1.7	0%
Дүн		168.28	144.62	23.66	
70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага					
1	80101-Үндсэн үйл ажиллагаа	347.80	338.40	9.4	97%
2	80106- Баг хорооны үндсэн үйл ажиллагаа	150.30	144.66	5.64	96%
3	80714-Ахмад настнуудад үзүүлэх хөнгөлөлт	6.90	6.91	-0.01	100%
4	80802-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	7.65	7.50	0.15	98%
5	81102-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	60.00	59.42	0.58	99%
6	81518-Мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсан зардал	30.00	29.97	0.03	100%
7	81549- Ахмадын сан	2.10	2.10	0	100%
8	82706-Гоц халдварт өвчний голомтыг арилгах	20.00	20.00	0	100%
9	82212-Хур хог хаягдал, орчны бохирдл	8.30	7.33	1.0	88%
10	81701-Байгаль хамгаалах ,нөхөн сэргээх зардал	10.00	10.00	0	100%
11	83201- Ангилалдаагүй бусад зардал	5.90	5.90	0	100%
Дүн		648.95	632.19	16.76	
71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ					
1	80111-Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	42.21	35.33	6.88	84%
2	83201- Ангилалдаагүй бусад зардал	5.29	4.5	0.8	85%
Дүн		47.50	39.82	7.68	
71802 ерөнхий боловсрол					
1	80111-Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	167.59	162.79	4.8	97%
2	80112-Нийтлэг үйлчилгээ	60.11	60.11	0	100%
Дүн		227.70	222.90	4.8	
71801 сургуулийн өмнөх боловсрол					
1	80111-Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	71.28	68.66	2.62	96.32%
2	80112-Нийтлэг үйлчилгээ	43.39	43.39	0	100.00%
3	83201- Ангилалдаагүй бусад зардал	23.80	23.80	0	100%
Дүн		138.47	135.85	2.62	
71702 соёл урлаг					
1	80111-Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	61.20	61.02	0.18	99.71%
2	80112-Нийтлэг үйлчилгээ	4.88	4.88	0	100.00%
2	83201- Ангилалдаагүй бусад зардал	4.50	4.49	0	100.00%
Дүн		70.58	70.39	0.19	
Орон нутгийн хөгжлийн сан хөтөлбөр бичих					
2	83401-Итгэлцүүрээр	1108.64	804.83	303.81	72.60%
3	80918- Бусад	373.95	306.87	67.08	82.06%
4	83405-Малын тоо толгойн албан татвар	284.09	89.50	194.59	31.50%
5	83406-ОНХС-бусад	61.55	80.00	-18.45	129.98%
Дүн		1828.23	1281.20	547.03	
72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих					
1	82611-Жижиг дунд үйлдвэрлэл дэмжих				
2	83111-Сум хөгжүүлэх	179.79	0	179.79	0.00%
Дүн		179.79	0	179.79	0.00%
Нийт дүн		3,309.50	2,526.97	782.53	

Орон нутгийн төсвийн орлого тасарсантай холбоотой орон нутгийн хөгжлийн санд тусгасан зарим арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зардлууд дутуу санхүүжигдсэн байна.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж 15.0 сая, ЗДНХ, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 28.6 сая, дээд шатны төсвийн захирагчаас 13.1 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 25.5 сая нийт 82.2 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 14.1 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 24.8 сая, нийт 38.9 сая төгрөгийг зарцуулж үлдэгдэл 56.0 сая төгрөгийг төрийн сангийн дансанд төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг 2023 оны 3 дугаар сарын 15 -аас 2023 оны 3 дугаар сарын 25 -ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2023 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, Засаг даргад хүргүүлэхээр төлөвлөн, Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор М.Нарантуяа, аудитын менежер Г.Даваа нар үе шатны хяналтыг хэрэгжүүлж, ахлах аудитор Н.Болдбаатар гүйцэтгэв.

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 02 дугаар сарын 24-ны өдрийн 01/78 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлаар сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт 3,039.1 сая төгрөгийн зардлын 1.5 хувь буюу 31.9 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын тухай хуульд хамаарах зүйл заалт бүрээр горим сорил хэрэгжүүлсэн.

Аудитын илрүүлэлт

- Төсвийг зүй зохистой удирдаагүйгээс 2.7 сая төгрөгийн өр төлбөр үүсгэсэн. /ИТХ/

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг

тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд тайлант онд гарсан өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой гаргасан тушаал шийдвэр, таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй орлого, зарлагын гүйлгээг мэдээлээгүйд 1 албан тушаалтанд хариуцлага тооцохоор, 3 байгууллагад алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага, 1 зөвлөмж хүргүүлсэн.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай болон бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаар бичнэ.

Хүснэгт 12. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	1	62.2	1	27.2	1	35.0	43.7
Албан шаардлага	1	-	1	-	-	-	100
Зөвлөмж	1	-	1	-	-	-	100
Нийт	3	62.2	3	27.2	1	35.0	

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 145.1 сая төгрөгийн зөвлөмж өгсөн.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Орлоготой холбоотой асуудал

5.3.1 Илрүүлэлт:

Малын тоо толгойн албан татвар 145.1 сая төгрөгийн орлогыг дутуу төвлөрүүлсэн нь Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 /Албан татвар төлөгчийн өмчилж буй Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байгаа малын тоо толгойд албан татвар ногдуулна/, 5.2 /Тухайн татварын жилд албан татвар ногдуулах малын тоо толгойг Статистикийн тухай хуульд заасны дагуу хийгдсэн өмнөх жилийн мал тооллогын дүнд үндэслэн тодорхойлно./, 6 дугаар зүйлийн 6.2 /Албан татварын хэмжээг энэ хуулийн 6.1-д заасан хязгаарт багтаан сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал малын төрөл тус бүрээр тогтооно/, 7 дугаар зүйлийн 7.1 /Албан татвар төлөгч энэ хуулийн дагуу ногдуулсан албан татварыг тэнцүү хоёр хуваан тухайн жилийн 7 дугаар сарын 15, 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор өөрийн өмчилж байгаа малын тоо толгой тоологдож бүртгэгдсэн сум, дүүргийн төсөвт төлнө/, Төсвийн

тухай хуулийн 41 дугаар зүйлийн 41.2.1 /хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх/, тус тус зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Малын тоо толгойн албан татварыг төвлөрүүлэх чиглэлээр Багийн засаг дарга, татварын байцаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тодорхой арга хэмжээ болгон тусгаж, биелэлтийг хангуулах, мөн уг албан татвараар төвлөрсөн хөрөнгийг буцаан малчдад үйлчилгээ үзүүлэх тохиолдолд татвар төлсөн байдлыг шалгуур үзүүлэлт болгон авч үзэхийг зөвлөж байна.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 06 дугаар сарын 30 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл												
/сая төгрөгөөр/												
Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Засаг даргын тамгын газар	6	68.7	-	-	-	-	5	68.7	1	1		
Хоршоо хөгжүүлэх сан	3	105.5	-	-	1	92.1	2	13.4				
Орон нутгийн хөгжлийн сан	8	699.4	3	8.2	5	691.2						
Чоногол хөгжил ОНӨААТҮГ	4	6.2	2	0.5	1	-	1	5.7				
Дүн	21	879.8	5	8.7	7	783.3	8	87.8	1	1		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал									
/сая төгрөгөөр/									
Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил									
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	1	2.7	-	-	-	-	-	1	2.7
Дүн	1	2.7	-	-	-	-	-	1	2.7
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил									
Орон нутгийн хөгжлийн сан	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Чоногол хөгжил ОНӨААТҮГ	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	2	-			3	-			